

Hamàs i el joc humanitari

L'ajut humanitari que arriba a la franja de Gaza, com el que transportaven els vaixells que foren interceptats per l'exèrcit israelià fa uns quants dies, ha esdevingut un instrument polític. La milícia de Hamàs només el distribueix a la gent que els dóna suport.

Zaed Khadar se sentia orgullós de la casa de tres plantes que s'havia construït a Jabalia, al nord de la ciutat de Gaza. Hi havia muntat un supermercat a la planta baixa i en treia prou beneficis per mantenir els seus set fills. La seva dona criava pollastres al terrat. Però va arribar la guerra de Gaza, un conflicte que va durar tres setmanes, entre el desembre del 2008 i el gener del 2009, i tot d'una el benestar de Khadar se'n va anar en orris. El barri on vivia, la casa que tenia i el seu negoci van quedar destruïts. D'aleshores ençà, aquest home de 46 anys ha quedat impossibilitat en tots els sentits del terme. Les donacions que arriben a la franja de Gaza procedents d'organismes d'ajuda de més o menys envergadura no arriben mai a casa dels Khadar. "Els qui no són de Hamàs no veuen mai ben res de l'ajuda, de les donacions ni dels diners que arriben", diu Khadar. A la duna on abans havia tingut la casa, ara hi ha un refugi d'emergència fet de blocs de formigó que ell mateix va extreure de la runa, amb un teulat fet amb la lona d'una tenda que va fer d'aixopluc de la família l'estiu després de la guerra. "Els partidaris de Hamàs aconsegueixen cases prefabricades, mobles i feina remunerada. A nosaltres no ens arriba mai res", es lamenta Khadar.

Quina raó explica que la seva família no rebí res? Igual que molts dels seus veïns, Khadar es un partidari inflexible d'al-Fatah, l'enemic polític acèrrim dels islamistes més radicals de Hamàs. Per això Khadar té poques esperances de veure cap engruna de les 10.000 tones d'ajuda que la flotilla d'activistes que s'adreçava a la franja de Gaza intentava portar al port de Gaza fa dues setmanes. "Sabíem que Hamàs es quedaria el material i el distribuïria com li semblés. Per a nosaltres, i per a molts dels nostres amics, el fet que el món intenti ajudar-nos no canvia res. La nostra situació només milloraria si s'aixecava el bloqueig", explica Khadar. La major part de combois d'ajuda amb bandera turca que han provat de trencar el bloqueig israelià no han arribat a Gaza. Israel va aturar la flota pujant a bord del vaixell en una missió sagnant. Hi van morir nou activistes i més de trenta van quedar ferits, com també set soldats israelians.

Un joc polític. El gruix del material, que va ser confiscat temporalment, ha estat alliberat per Israel i traslladat a la frontera de Gaza. Però ara ha sorgit un altre problema: Hamàs fa política. Els dirigents autocràtics de la franja de Gaza han posat condicions al reparti-

Un grup de palestins recullen sacs de farina

ment de l'ajut. Els béns en qüestió no es portaran al territori un per un, sinó tots de cop. O tot o res. Amb aquestes exigències, Hamàs vol assegurar que es lliuri tot el material de construcció. Des del final de la guerra, Israel ha impedit el lliurament de ciment i acer perquè són materials que es podrien fer servir en edificacions militars, com ara túnels i búnquers.

L'ajuda ha esdevingut un joc polític, fet que explica per què un sac de ciment, passat clandestinament a Gaza

Els dirigents autocràtics de la franja de Gaza posen condicions al repartiment de l'ajut

d'un centre de distribució de les Nacions Unides a Gaza, el juny de l'any passat.

a través dels túnels d'Egipte, continua costant uns 40 euros. Abans del bloqueig n'hauria costat 6. “Vaig esmerçar tots els meus estalvis –5.000 dòlars– en ciment per al nostre refugi d'emergència”, precisa Khadar. Ell mateix fa una crida a les organitzacions d'ajuda perquè facin tant com puguin a fi de lliurar el material directament als ciutadans de Gaza. No s'hauria de permetre que s'ho quedés Hamàs. Khadar s'exalta especialment quan parla dels seus veïns de darrere de la duna. Ismaïl Haniyeh,

primer ministre de Gaza, de Hamàs, fa poc els va lliurar una casa nova de trinxera, tota equipada i a punt per a instal·lar-s'hi. En efecte, a la porta de la casa d'Aderauf al-Batsch hi ha una placa commemorativa del memorable esdeveniment. Aquest propietari, de 35 anys, no discuteix la relació que té amb Hamàs, però sí les acusacions de preferències. “El ministre d'Habitatge va organitzar una rifa que tenia com a premi una casa nova. Casualment, jo la vaig guanyar”, explica al-Batsch. Pot-

ser considera que és una estranya coincidència que ell, l'únic veí partidari de Hamàs, hagi guanyat la casa? No: “A la vida, de vegades tens sort”, diu.

D'ençà de la retirada de Gaza, l'estiu del 2005, Israel ha imposat unes sancions econòmiques al territori, que s'han anat fent més estrictes de dia en dia. Cada vegada que ha passat alguna cosa –quan Hamàs va guanyar les eleccions palestines el 2006, quan uns militants van capturar el soldat israelià Gilad Schalit el 2006, quan Hamàs va acon-

Una dona saluda un camió d'ajut humanitari per a la franja de Gaza procedent de Turquia, després de travessar la frontera d'Israel amb Jordània, a final de l'any passat.

seguir el control de la franja costanera el 2007–, Israel ha anat limitant més la circulació de material. Egipte, l'altre país confrontant amb Gaza, manté quasi sempre la frontera tancada, tot i que la va obrir per permetre el pas de l'ajut humanitari després de l'assalt a la flotilla. L'administració del Caire tem que la idea d'una victòria de Hamàs a Gaza abranci les fantasies de poder polític dels islamistes radicals d'Egipte.

El càstig col·lectiu. Les Nacions Unides consideren que el bloqueig israelià de béns de consum i persones és una forma de “càstig col·lectiu”. Segons estimacions de l'ONU, cap a un 80% dels 1,5 milions d'habitants de la franja de Gaza viu per sota de la línia de la pobresa i, ara que l'economia ha arribat a un punt mort, un 42% està sense feina. Dijous passat, el secretari general de l'ONU, Ban Ki-Moon, va tornar a demanar la fi del bloqueig.

Hamàs ha reclamat constantment que Israel i Egipte obrin les fronteres amb Gaza, cosa que fa incompreensible

l'obstrucció fronterera de Hamàs. Fa pocs dies, els diaris israelians afirmaven que la situació no devia ser tan dolenta si els palestins no acceptaven l'ajuda. El portaveu de Hamàs, Ismaïl Radwan, no semblava gaire afectat. “No acceptarem ajuda tacada de sang –va declarar a l'*Spiegel Online*–. Si acceptàvem el lliurament de l'ajuda, legitimariem les actuacions violentes d'Israel.” Tanmateix, Radwan deixava una via oberta quan afegia: “Si els turcs ens demanen que ens quedem les remeses, ho farem.”

Però hi ha gent a Gaza que mai no serà feliç amb l'arribada de l'ajuda.

Israel impedeix el pas de ciment i acer perquè es podrien fer servir en edificacions militars

“Tot allò que arriba aquí, i es distribueix de franc, és negatiu per als negocis”, afirma un farmacèutic palestí, que s'estima més de restar en l'anonimat per por de represàlies. Segons que explica, cada medicament, cada joguina que donen els occidentals amb tota la bona intenció posen en perill els pocs llocs de feina que hi continua havent a Gaza. Un altre farmacèutic ho corrobora: “Ens encarrilen cap a la dependència –diu, i repeteix la dita universal que regeix l'ajuda internacional–. Si dones un peix a un home, li proporciones aliment per a un dia, però si li ensenyes a pescar, l'alimentes per sempre més.”

Perquè Gaza es pugui valer per si mateixa i responsabilitzar-se dels seus afers s'ha d'acabar el bloqueig israelià. En aquest punt sembla que hi estan d'acord Khadar, el qui hi havia aixecat el seu negoci, els farmacèutics, Hamàs i les Nacions Unides.

Ulrike Putz

Traducció de Carme Geronès